

EL – VELÎ

El-Velî, Allah Teâlâ'nın esmâ-ül hüsnâsından bir ism-i şerifleridir ki Vedûd ism-i şerifinin tecellisine mazhar olup sevilen kullarına bu ismi şerifinin tecellisi ayrı bir özellik kazandırır.

Kullarından bazı has, kulluk şuuruna ermiş, Rabbine gönül verip emr-i ilâhîyeye âmâde olmuş Hakk dostlarını Velî ismi şerifinin tecellisine mazhar etmiştir ki; Kur'an-ı Kerim'de hem kendisinin Velî olduğunu, hem de kullarından bazılarının bu vasıfla vasıflandığını haber verir. Daha doğrusu Allah Teâlâ onları bu vasıfla yâd ediyor.

"Bilesiniz ki, Allah'ın dostlarına korku yoktur; onlar üzülmeyecekler de. Onlar, iman edip de takvâya ermiş olanlardır. Dünya hayatında da ahirette de onlara müjde vardır. Allah'ın sözlerinde asla değişme yoktur. İşte bu, büyük kurtuluşun kendisidir."¹

Bu ve benzeri ayetlerden anlaşılıyor ki; velî olmak ancak takva sahibi olmakla mümkün olabileceği gibi takvası, ihlâsı, muhabbeti nisbetinde mümin, Allah (c.c.)'ın bu yüce ismi şerifine nail olup hissesini alacaktır biiznillah. Mevlâ'nın bu ismi şerifine en ziyade mazhar olanlar başta Efendimiz (s.a.v) olmak üzere cümle peygamberler ve onlara yakınlıkları nisbetinde ümmetleri bu ismi şerifin tecellisine mazhar olmuşlardır.

Başta da denildiği gibi her ehli takva mümin takvası, ihlâsı nisbetinde Velî ismi şerifine mazhurdur.

يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ

"Allah onları sever, onlar da Allah'ı sever"²

Bu ayet-i kerimeden de anlaşılıyor ki; sevmek için sevmenin şart olduğu aşikârdır. Sevenin de sevilenin de Velî ismi şerifinin tecellisine mazhariyetle şereflenip velî ünvanını kazanacağını Yüce Allah (c.c.) ve Resulullah (s.a.v) haber veriyor. Velînin kısaca tarifi; sarsılmaz imanla iman edip, teslimiyeti, sağlam tevekkülü, tam itikadı kavî olup, Rabbine gönül vermiş, sarsılmaz irade ile kulluk vazifesini severek cana minnet bilerek ifa ederken yasaklardan da fersah fersah uzak olmaya özen gösteren kişidir. Allah'ın ahlakıyla ve ahlak-ı Muhammedî ile ahlaklanmış, edeb-i Muhammedî ile edeblenmiş bu saygı değer şahıs aynı zamanda kullukta, ibadet ü taatte ne cennet sevdası ne de cehennem kaygısıyla amel edip, yalnız Cenab-ı Hakk'ın rızasını talep etmiştir ki, bu istikamette özü sözü ve fiiliyatı birleşmiş, hali, kali, ameli birbirinden ayrılmaz bir vasıf olmuş ve böylece dürüstlüğü, sadakatin, muhabbetin neticesi Yüce Allah'ın bu azim ismi olan Velî ismi şerifine mazhar olmakla velî kul olarak vasıflanmaya nail olmuştur. Adeta kimliğini simgeleyen bir ödül ile ödüllendirilmiştir ve bu aziz insanlara veliyullah denir, Allah'ın velîleri demektir.

Bu konuya diğer bir açıdan baktığımızda her iman taşıyan kalb sahibinin velilikten hissesi vardır. Şöyle ki; Bir gün Hz. Ömer (r.a) Kâbe'nin karşısında durmuş ağlıyor ve şöyle diyor: "Ya Kâbe, seni yıksam, yerini de yaksam, bir velînin kalbini yıkmak kadar üzülmem". Bu durumu görenler, "Ya Ömer, bu velî dediğin Allah'ın özel kulları mı?" diye sorunca cevaben "Hayır, kalbinde imanı olan her şahsın velîlikten bir payı vardır" diyor. Bu ve benzeri haberlerden de anlıyoruz ki, her iman sahibi mümin bu ismi şerifin tecellisinden nasibini almış olmakla beraber diğer esma-i ilâhilerde de olduğu gibi, kulun gayreti, ciddiyeti, şuur, ihlâsı nisbetinde hatta denebilir ki, Allah zül celâl'in diğer esmalarının kulun üzerinde kuvvet bulması nisbetinde Vedûd dolayısı ile Velî ismi şeriflerinin de tecellisi kuvvet bulacaktır ve böylece o şahıs sevilen, sayılan, değerli biri olup Velî ismi şerifi ile sıfatlanacaktır.

Bu ismi şerifin kâinattaki tecellisi ise Vedûd ismi şerifi gibi Allah'ın cümle canlılara –başta insanlar olmak üzere- bütün ihtiyaçlarını vermesidir.

Buna karşı insanların nankör davranmaları Kur'an-ı Kerim'de bir çok ayetlerde şöyle bildirilmiştir:

"Allah, evlerinizi sizin için bir huzur ve sükûn yeri yaptı ve sizin için davar derilerinden gerek göç gününüzde, gerekse konaklama gününüzde, kolayca taşıyacağınız

¹ Yunus:62,63,64

² Maide:54

evler; yünlerinden, yapağlarından ve kıllarından bir süreye kadar (faydalanacağınız) bir ev eşyası ve bir ticaret malı meydana getirdi. Allah, yarattıklarından sizin için gölgeler yaptı. Dağlarda da sizin için barınaklar yarattı. Sizi sıcaktan koruyacak elbiseler ve savaşta sizi koruyacak zırhlar yarattı. İşte böylece Allah, müslüman olmanız için üzerinize nimetini tamamlıyor. (Ey Resûlüm!) Yine de yüz çevirirlerse, artık sana düşen ancak açık bir tebliğden ibarettir. Onlar Allah'ın nimetini bilirler (itiraf ederler). Sonra da onu inkâr ederler. Onların çoğu kâfirdir.”³

“İnsana bir nimet verdiğimiz zaman (bizden) yüz çevirir ve yan çizer. Fakat ona bir şer dokunduğu zaman da yalvarıp durur.”⁴

“İnsana nimet verdiğimiz zaman (bizden) yüz çevirip yan çizer; ona bir de zarar ziyan dokunacak olsa iyice karamsarlığa düşer.”⁵

---

³ Nahl:80,81,82,83

⁴ Fussilet:51

⁵ İsrâ:83